

859 NUMARALI İPEK BÖCEĞİ VE TOHUMU YETİŞTİRİLMESİ VE MUAYENESİ VE SATILMASI HAKKINDAKİ KANUNA AİT YÖNETMELİK

Bakanlar Kurulu Karar Tarihi - No: 10/08/1953 - 4/1317

Dayandığı Kanun Tarihi - No: 26/05/1926 - 859

Yayımlandığı Resmi Gazete Tarihi - No: 26/09/1953 - 8518

Madde 1 - İpek böceği tohumu istihsal edebilmek için Türkiye veya ecnebi ziraat ve ipek böcekçiliği mekteplerinden mezun olmak ve yapılacak tohum istihsal salahiyeti imtihanını kazanmış bulunmak şarttır;

A - Tohum istihsal salahiyeti imtihanına girmek isteyenlerin:

- a) Türk tabiiyetinde bulunmaları,
- b) Birer dilekçe ile Tarım Vekaletine müracaat etmeleri,
- c) Mezun oldukları mekteplerden aldıkları vesikaları ibraz etmeleri,
- d) Tarım Vekaletinin tayin edeceği zaman ve mahalde imtihanda hazır bulunmaları lazımdır.

B - İmtihan sualleri Tarım Vekaletince yazılı olarak gönderilir. İmtihan komisyonu ipek böcekçiliği müesseseleri ile ziraat ve veteriner müdürleri veya salahiyet verecekleri kimselerden olmak üzere en az üç kişiden tereküp eder.

C - Tohum istihsal salahiyeti imtihanı yazılı ve tatbiki olarak yapılır. Tam numara (10) dur. Yazılı ve tatbiki imtihanlarda muvaffak olabilmek için en az beşer numara almak lazımdır. İmtihanda başarı gösterenlere Tarım Vekaletince tohum istihsal salahiyeti belgesi verilir.

Madde 2 - İpek böceği tohumu istihsal salahiyetini haiz olanlardan zati ihtiyaçtan gayri ipek böceği tohumu istihsal etmek isteyenlerin:

A - En az (1.000) kutu yani (25) Kg. ipek böceği tohumu istihsal etmeleri,

B - Müstakilen tohum istihsaline hasredilebilecek temizliğe elverişli zemini beton veya muntazam tahta döşemeli, rutubetten ari, havadar ve tohumların muhafazasına mahsus serin bir kısmı ihtiva eden istihsal evine sahip bulunmaları,

C - Tohum istihsal evinde kafi miktarda kerevet, dizgeç, masa, mikroskop, havan, koza ve kelebek kablaları, muayenede kullanılacak miyarlar, tohum temizleme ve yıkama kablaları ve altı bez çerçeveler bulundurmaları,

D - Tohum müstahsillerinin istihsal işleri ile ya bizzat meşgul olmaları veya bu işlerde aynı salahiyeti haiz teknik elemanlar kullanmaları kaydıyla her yıl Nisan ayı başına kadar mahalli ziraat müdürü veya muallimliğine bir dilekçe ile müracaat ederek tohum istihsal mezuniyeti almaları lazımdır.

Kanunun 5 inci maddesine tevfikan bu gibilerin dilekçelerine ekli olarak verecekleri beyannamede tohum istihsal vesikalarının nev'i, tarih ve numarasını ve açacakları tohum miktarını ve kimden, nereden aldıklarını ve böcekhanelerinin adreslerini bildirmeleri lüzumludur.

Mezkur beyannamede istihsal edecekleri asgari tohum miktarını da bildirmeğe mecburdurlar.

E - Zati ihtiyaç için istihsal olunacak tohum miktarı bir ons (25 Gr.) geçemez.

Madde 3 - Kanunun 4 üncü maddesinde zirrolunan pastör usulü: Erkek ve dişi kelekler çiftleştirildikten sonra her bir kelebeğin ayrı bir keseye konarak yumurtlatılması ve keselerde yumurtlatılmış olan dişi keleklerden hastalıklı olanların tefrik edilebilmesi için her birinin ayrı ayrı havanlarda ezilerek birer birer mikroskop muayenesine tabi tutulmaları sureti ile hastaliksız tohum istihsalidir. Bu usulde istihsalde kullanılacak keselerin hiç kullanılmamış yeni ve temiz olmaları şarttır.

Madde 4 - Tohum istihsalinde kanunun 1 inci maddesinde belirtilmiş olan teftiş ve murakabenin tam olarak yapılabilmesi için istihsal yerlerinin her zaman salahiyetli memurlara açık bulundurulması mecburidir.

Madde 5 - Memleket menfaati icabı olarak her nevi saf veya melez ırk tohumlarının istihsaline zaruri görüldüğü takdirde tohum müstahsilleri Tarım Vekaletince istenen tohumlardan istenen miktarı istihsale mecburdurlar.

Madde 6 - Damızlık beslemesine ancak bu işe elverişli olduğu ipek böcekçiliği müesseseleri tarafından tesbit ve ilan edilen bölge ve besleme yerlerinde izin verilir.

Madde 7 - Damızlık yetiştirilmek üzere ipek böceği tohumu dağıtacak olan tohum müstahsilleri dağıtacakları tohumların nevini, miktarını, nerede ve kimlere verileceğini her yıl Nisan ayı başına kadar bir beyanname ile mahalli ziraat müdür veya muallimliğine bildirerek izin almaya mecburdurlar. Tohumcunun vereceği beyannamede adı olmıyan damızlıkçıların da açacakları tohum miktarını ve kimden, nereden aldıklarını gösteren bir beyanname tanzim edip aynı müddet zarfında izin almaları lazımdır.

Madde 8 - Damızlık beslenecek mahallin havadar, rutubetten arı kolaylıkla temizlenmeğe ve dezenfekte edilmeğe müsait olması lazımdır.

A - Damızlık böcekler kerevet usulü ile beslenir.

B - Kerevetler zeminden en az 10 Sm. yukarda, katlar arasındaki mesafenin ise 30 Sm. olması lazımdır.

C - Bir kutu (25 Gr.) tohumdan çıkan böcekler için birinci yaşta 3, ikinci yaşta 5, üçüncü yaşta 10, dördüncü yaşta 25 ve beşinci yaşta ise Beyaz Bağdat ırkına daha fazla olmak üzere 60-80 metre kare besleme sahası ayırmak lazımdır.

E - Damızlık tohumların teknik şartlara uygun olarak fişkırılması fişkirtmayı müteakip azami 3 güne kadar çıkanların beslemeye alınması ve beslemenin keza teknik şartlara uygun olarak yapılması lazımdır.

F - Damızlık böceklerin koza örmeleri için kullanılacak askıların ipek böcekçiliği müesseselerince tavsiye olunan nebatlardan olması lazımdır.

G - Herhangi bir ipek böceği hastalığı çıkan bir böcekhanede yetiştirilen kozalar damızlık olarak kabul edilemez.

H - Kontrolörler böcekhaneleri mahsul idrakine kadar en az üç defa kontrol edeceklerdir. Besleme yerleri salahiyyetli memurların teftiş ve murakabesine her zaman açık bulundurulacaktır.

Madde 9 - Damızlık beslemede muvaffak olabilmek için bir gram tohumdan en az 2,5 Kg. yaş koza alınması ve elde olunan kozular üzerinde vasıf bakımından yapılacak analizde asgari üçte ikisinin damızlığa elverişli bulunması şarttır. Analiz sonunda bulunan nispete göre hesabı yapılarak damızlık koza miktarı tayin edilir ve ona göre raporu verilir.

Madde 10 - Damızlık kozaların istihsal yerlerinden satış mahallerine veya tohum istihsal evlerine nakilleri 12 saatten fazla süremez. Bunların temiz, havadar ve tazyike mütehammil ambalajlar içersinde nakli lazımdır. Bu madde hükmüne aykırı olarak taşınan kozalar damızlık olarak kullanılamaz ve raporu geri alınır.

Madde 11 - Damızlık kozalar satış yerlerinde ve tohum istihsal evlerinde tekrar kontrol edilerek raporları vize edilir. Bu kontrolda damızlık vasıfları taşımadıkları veya bu vasfı kaybettikleri anlaşılan kozaların raporları geri alınır.

Madde 12 - Tohum istihsal edilmek üzere tohumcular tarafından satın alınan veya istihsal olunan kozaların ipek böcekçiliği müesseselerinin veya salahiyyetli memurların vereceği talimat dairesinde tayin ve tesbit edilen miktarda yeniden bir seleksiyona (Seçime) tabi tutulması mecburidir. Bu suretle seçime tabi tutulmayan partilerden tohum istihsal edilemez. Aksi halde istihsalin hangi safhasında olursa olsun bu gibi tohumlar kanunun 20 nci maddesi mucibince müsadere edilir.

Madde 13 - Bu Talimatnamenin 12 nci maddesi gereğince seleksiyona tabi tutulan kozalardan hangi partilerden ne miktarının (Eleme) tohum istihsaline tahsis olunacağı alakadar ipek böcekçiliği müesseseleri elemanları tarafından tayin ve tesbit edilir.

Madde 14 - Tohum müstahsillerinin kelekleri, çiftleşmeden evvel fizyolojik seleksiyona (Seçime) tabi tutmaları mecburidir.

Madde 15 - Tohum müstahsillerinin kelek muayenesine başlamadan en az 15 gün evvel muayene günü ve yerini bölgesinin ipek böcekçiliği müessesesine veya bölge kontrolörlüğüne bildirmesi mecburidir. Bildirilen muayene tarihinin tehiri veya ara verilmesi halinde tohum müstahsilinin vaziyeti alakalı ipek böcekçiliği müessesesi veya kontrolörlüğüne bildirmesi lazımdır.

Madde 16 - Kelebek keseleri üzerine parti numarasının konması lazımdır.

Madde 17 - Kelebeklerin mikroskop muayenesinden evvel her parti kese sondaj muayenesine tabi tutulur ve yüzde ıskarta nispeti tayin edilir.

Madde 18 - Partiler kelebek muayenesinden sonra kontrole tabi tutulur. Bu kontrolde hastalık bulunduğu tesbit edilen partiler tekrar muayene ettirilir. Hastalık görülmiyen partilerde ise ortalama kese randımanı tayin edilerek partinin vereceği tohum miktarı tesbit edilir ve bunu mütaakıp silkmeye müsaade olunur.

Gerek kese sondaj ve gerekse kelebek muayenesi ve kontrolü sonunda ayrılan hastalıklı keseler muhteviyatı ile beraber tohumcu veya yazılı olarak salahiyyattar kılacağı mümessili ile kontrolör huzurunda yakılır ve keyfiyet bir zabıtla tesbit olunur.

Madde 19 - Silkilen tohumlar temizlendikten sonra kalınlıkları 5 Sm. yi geçmemek üzere ya tülbent torbalar veya altı bez çerçeveler içersinde ve kerevet üzerinde sıcaklığı en çok 15 derece olan serin bir mahalde muhafaza edilecektir.

Madde 20 - Tohumların yıkanma zamanı alakalı müessese tarafından tesbit olunur ve müstahsillere bildirilir.

Madde 21 - Kutulanacak tohumların mülakkah olmıyan yumurtalardan ve bütün yabancı maddelerden arı bulunması lazımdır.

Madde 22 - İstihsal olunan tohumların satılığa çıkarılabilmeleri veya her hangi bir suretle ita edilebilmeleri için (25) er gramdan ibaret birer onsluk delikli, hiç kullanılmamış yeni ve temiz kutular içersinde konulması lazımdır. Eğer tohumlar kışlak görmeden önce konulmuş ise bu tartıda kışlak zayıatı karşılığı olarak 0.25 - 0.50 gram fazla tohum konacaktır. Tohum tartı kontrolü alakalı ipek böcekçilik müesseseleri tarafından yapılır. Tohum konacak kutuların şekil ve ebadı Tarım Vekaletince tayin edilir.

Madde 23 - Yabancı memleketlere ihraç olunacak kutulardaki ipek böceği tohumu miktarı 25 Gr.dan aşağı veya 50 gramı aşmamak üzere daha yukarı olabilir.

Madde 24 - Tohumlar ya kese içersinde kelekli veya silkilmiş olarak en az (250) şer gramlık hiç kullanılmamış yeni ve temiz bez torbalar içersinde veyahutta Talimatnamenin (22) nci maddesinde zikrolunan (25) gramlık kutularda havadar, tazyike mütehammil ambalajlar içersinde nakliye tezkeresi ile naklolunur.

Madde 25 - Bandrollanmış veya henüz bandrollanmamış olarak nakledilecek tohumlar için nakliye tezkeresi alınması mecburidir. Nakliye tezkereleri ipek böcekçiliği teşkilatı, bulunmıyan yerlerde ise ziraat teşkilatı tarafından tanzim edilir. Bandrollanmış veya henüz bandrollanmamış tohumlar nakliye tezkeresiz naklolunduğu takdirde kanunun 20 nci maddesi tatbik olunur.

Madde 26 - Tohumlar kutulanıp adedi malum olduktan sonra her partiden % 10 nispetinde kutu alınır ve bu kutuların her birinden alınacak yarımşar gramlık numuneler ayrı ayrı keselere konarak zımbalanır ve kontrolör ile bizzat tohumcu veya yazılı olarak salahiyyattar kılacağı mümessili tarafından imzalanır. Mezkur keseler muhteviyatı ipek böcekçiliği müesseseleri tarafından ayrı ayrı muayeneye tabi tutulur. Muayene neticeleri tohum müstahsillerine bildirilir. Hastalık görülen partilerin sahipleri bildirildiği tarihten itibaren en çok 15 gün içinde bizzat kendisi veya yazılı olarak salahiyyattar kılacağı mümessili geldikleri takdirde bunlarda hazır bulunduğu halde ve gelmedikleri takdirde ise beklenmeksizin müessese müdürlüğünce teşkil olunacak bir komisyon huzurunda muayene tekrar edilir,

hastalıklı tohumlar yakılır ve keyfiyet bir zabıtla tesbit olunur. Bu hususta hiç bir itiraz kabul edilmez.

Madde 27 - Tohum kutularının üzerine sahibi tarafından tohumun istihsal bölgesi, ırkı, miktarı, vasfı, ait olduğu parti numarası, tohum müstahsillerinin adı ve adresi, varsa alameti farikası yazılır.

Madde 28 - Her bir kutu üzerine 25 grama kadar Tarım Vekaletince birer kuruş mukabilinde bir bandrol yapıştırılır. Yabancı memleketlere ihraç edilecek 25 gr. dan fazla kutulara ayrıca bir kuruşluk bandrol daha yapıştırılır.

Bu bandroller ipek böcekçiliği müesseselerince hususi bir damga ile iptal edilir. Bandrollanma işinin her yıl Şubat sonuna kadar bitirilmiş bulunması lazımdır.

Madde 29 - Memleket içersinde sarf olunacak ipek böceği tohumlarının kışlaklarda kanununun 17. maddesi hükmüne göre üç ay kışlatılması mecburidir. Bölgelere göre tohumların kışlaktan çıkma zamanı müesseselerce tayin edilir ve müstahsillere bildirilir. Tohumların kışlaktan çıkış tarihi kutular üzerine kaydedilir.

Madde 30 - Kışlaktan çıkacak tohum kutuları üzerine sevkedileceği bölgenin ismi yazılarak müessese tarafından 25. madde gereğince nakliye tezkeresi verilir.

Madde 31 - Tohum müstahsilleri ipek böcekçiliği müesseselerince verilecek numuneye uygun olarak birer tohum istihsal defteri tutmağa ve bu defteri her zaman kontrole hazır bulundurmağa mecburdurlar.

Madde 32 - İşbu Talimatnamenin maddelerini yerine getirmeyen veya aykırı hareket edenlere kanununun 20. maddesi tatbik olunur.

Madde 33 - 3 Teşrinievvel 1926 gün ve 4190 sayılı talimatname mülğadır.

Madde 34 - İşbu Talimatname neşri tarihinden itibaren muteberdir.